

Mācību priekšmeta *Mūzikas literatūra* vadlīnijas profesionālās ievirzes mūzikas izglītības programmās

I. Ievads

1. Mācību priekšmeta *Mūzikas literatūra* vadlīnijas (turpmāk – Vadlīnijas) nosaka **visu** profesionālās ievirzes mūzikas izglītības programmu, kuras tiek īstenotas līdztekus vispārējai pamatizglītībai, mācību mērķus, uzdevumus, saturu un noslēguma prasības.
2. Vadlīnijas nodrošina saikni starp mācību priekšmetiem *Mūzikas literatūra*, *Mūzikas mācība*, *Solfedžo*, *Instrumenta spēle* un citiem mācību priekšmetiem, kā arī priekšnoteikumus apgūto zināšanu un prasmju daudzveidīgai lietošanai.
3. Vadlīnijas izmantojamas, izglītības iestādei izstrādājot savu mācību priekšmeta *Mūzikas literatūra* programmu.

II. Mācību priekšmeta mērķis

4. Radīt audzēkņos vēlēšanos klausīties dažādu stilu un žanru mūziku, kā arī sniegt tās pilnvērtīgai uztverei nepieciešamās zināšanas, iemaņas un prasmes.

III. Mācību priekšmeta uzdevumi

5. Veidot izpratni par mūzikas vēsturisko stilu attīstību, konkrēta komponista un laikmeta, kā arī tautas tradīciju un tradicionālās mūzikas (folkloras) kontekstā.
6. Iepazīt mūzikas žanrus, izteiksmes līdzekļus un to lomu mūzikas satura un tēla veidošanā.
7. Iemācīt saklausīt, analizēt un raksturot mūziku, balstoties uz iegūtajām zināšanām un dzirdes priekšstatiem.
8. Nodrošināt muzikāli radošo darbību.

IV. Apgūstamais mācību priekšmeta saturs

9. Mūzikas izteiksmes līdzekļu darbība un sadarbība mūzikas satura un tēla veidošanā.
10. Cilvēka balss tipi un mūzikas instrumentu veidi.
11. Mūzikas žanri.
12. Mūzikas vēsturiskie stili un laikmeti, izcilākie komponisti.
13. Latvijas tradicionālā mūzika.
14. Mūzikas dzīve Latvijā (latviešu mūzikas klasiķi, mūsdienu latviešu komponisti).
15. Mūzikas uztvere pēc dzirdes, atpazīstot šādas muzikālās tēmas:

Komponists	Žanrs	Skaņdarba pilns nosaukums
Antonio Vivaldi	Solokonzerts	Vijoļkoncertu cikls <i>Gadalaiki</i> , 1. koncerts <i>Pavasaris</i> , 1. daļas pamattēma
Georgs Frīdrihs Hendelis	Oratorija	<i>Mesija</i> , 2. daļa, koris <i>Hallelujah</i>
Johans Sebastians Bahs	Tokāta	Tokāta un fūga <i>d moll</i> ērģelēm, tokātas tēma
Jozefs Haidns	Simfonija	Simfonija Nr. 94 <i>Pārsteigums</i> , 2. daļas pamattēma

Volfgang Amadejs Mocarts	Rekviēms	Rekviēms, <i>Lacrimosa</i>
Volfgang Amadejs Mocarts	Sonāte	Sonāte klavierēm Nr. 11 <i>A dur</i> , K. 331, 3. daļas <i>Rondo alla turca</i> refrēns
Volfgang Amadejs Mocarts	Serenāde	Serenāde orķestrim <i>Mazā nakts mūzika</i> , K. 525, 1. daļas g. p.
Volfgang Amadejs Mocarts	Simfonija	Simfonija Nr. 40, <i>g moll</i> , K. 550, 1. daļas g. p.
Ludvigs van Bēthovens	Miniatūra klavierēm	<i>Elīzei</i> , pamattēma
Ludvigs van Bēthovens	Sonāte klavierēm	Sonāte klavierēm nr. 14 <i>Mēnesnīcas</i> , op. 27, Nr. 2, 1. daļa
Ludvigs van Bēthovens	Simfonija	Simfonija nr. 5 <i>c moll</i> , <i>Likteņa</i> , 1. daļas likteņa motīvs un g. p.
Ludvigs van Bēthovens	Simfonija	Simfonija Nr. 9, 4. daļa <i>Oda priekam</i>
Džoakīno Rosīni	Opera <i>buffa</i>	Opera <i>Seviļas bārdzīnis</i> , 1. cēliens, Figaro kavatīne
Nikolo Paganīni	Kaprīze	<i>Kaprīze</i> vijolei Nr. 24 <i>a moll</i>
Fēlikss Mendelsons	Teātra mūzika	Mūzika teātra izrādei <i>Sapnis vasaras naktī</i> , <i>Kāzu maršs</i>
Francis Šūberts	Solodziesma	<i>Ave Maria</i>
Frideriks Šopēns	Sonāte klavierēm	Sonāte klavierēm <i>b moll</i> , 3. daļas <i>Sēru maršs</i> pamattēma
Ferencs Lists	Rapsodija	<i>Ungāru rapsodija</i> klavierēm Nr. 2, ievada tēma
Džuzepe Verdi	Opera	Opera <i>Rigoletto</i> , 3. cēliens, <i>Hercoga dziesmiņa</i>
Džuzepe Verdi	Opera	Opera <i>Traviata</i> , 1. cēliens, <i>Alfredo galdadziesma / Dzīru dziesma</i>
Džuzepe Verdi	Opera	Opera <i>Aīda</i> , 2. cēliens, <i>Triumfa maršs</i>
Rihards Vāgners	Opera	Opera <i>Valkīra</i> , 3. cēliens, <i>Valkīru lidojums</i>
Rihards Vāgners	Opera	Opera <i>Loengrīns</i> , 3. cēliens, <i>Kāzu koris</i>
Žoržs Bizē	Opera	Opera <i>Karmena</i> , 1. cēliens, <i>Habanēra</i>
Žoržs Bizē	Opera	Opera <i>Karmena</i> , 2. cēliens, <i>Eskamiljo kuplejas</i>
Johanness Brāmss	Deja	<i>Ungāru deja</i> Nr. 5, <i>g moll</i> pamattēma
Edvards Grīgs	Svīta	<i>Pērs Gints</i> 1. svīta orķestrim, <i>Rīts</i>
Edvards Grīgs	Svīta	<i>Pērs Gints</i> 1. svīta orķestrim, <i>Kalnu karaļa alā</i>

Edvards Grīgs	Svīta, dziesma	<i>Pērs Gints</i> 2. svīta orķestrim, <i>Solveigas dziesma</i>
Edvards Grīgs	Solokonzerts	Konzerts klavierēm un orķestrim <i>a moll</i> , 1. daļas ievads un g. p.
Frideriks Šopēns	Polonēze	Polonēze <i>A dur</i> , Op. 40, pamattēma
Pēteris Čaikovskis	Balets	<i>Gulbju ezers</i> , 2. cēliens, <i>Mazo gulbīšu deja</i>
Pēteris Čaikovskis	Solokonzerts	Konzerts klavierēm un orķestrim Nr. 1 <i>b moll</i> , 1. daļas ievads
Džordžs Gēršvins	Opera	Opera <i>Porgijs un Besa</i> , 1. cēliens, Klāras šūpuļdziesma <i>Summertime</i>
Andrejs Jurjāns	Kantāte	Kantāte <i>Tēvijai</i> , pamattēma
Moriss Ravēls	Bolero	<i>Bolero</i> simfoniskajam orķestrim, 1. tēma
Modests Musorgskis	Miniatūru cikls klavierēm	<i>Izstādes gleznas</i> , <i>Pastaigas tēma</i>
Sergejs Prokofjevs	Balets	Balets <i>Romeo un Džuljeta</i> , 1. cēliens, <i>Bruņinieku deja</i>
Jāzeps Vītols	Balāde	balāde <i>Gaismas pils</i> jauktajam korim
Emīls Dārziņš	Simfoniska miniatūra, valsis	<i>Melanoliskais valsis</i>
Emīls Dārziņš	Solodziesma	<i>Teici to stundu, to brīdi</i>
Emilis Melngailis	Kora dziesma	<i>Jāņuvakars</i> jauktajam korim
Jānis Ivanovs	Konzerts	Konzerts čellam un orķestrim, 2. daļas pamattēma
Pēteris Vasks	Miniatūra flautai solo	<i>Ainava ar putniem</i> flautai solo
Mārtiņš Brauns	Kora dziesma	<i>Saule, Pērkons, Daugava</i>
Lūcija Garūta	Kantāte, lūgšana	<i>Dievs, Tava zeme deg!</i> , <i>Tēvreize</i> jauktajam korim <i>a cappella</i>
Imants Kalniņš	Simfonija	4. simfonija, 1. daļas sākuma tēma
Alfrēds Kalniņš	Solodziesma	<i>Brīnos es</i>
Jānis Mediņš	Orķestra svīta	1. orķestra svīta, <i>Ārija</i>
Pēteris Barisons	Kora dziesma	<i>Dziesmai šodien liela diena</i> jauktajam korim

16. Papildus norādītajām tēmām, skolas priekšmeta saturā var iekļaut citas muzikālās tēmas.

V. Mācību priekšmeta *Mūzikas literatūra* apguves secība

17. Mācību priekšmeta *Mūzikas literatūra* apguves secību var veidot pedagogs, izvēloties tematisko, stilistisko vai hronoloģisko apgūstamās vielas izklāsta principu, vadoties pēc audzēkņu vecuma un uztveres īpatnībām. To paredz katras skolas individuāli izstrādātajās mācību priekšmetu autorprogrammās.

VI. Mācību priekšmeta *Mūzikas literatūra* noslēguma prasības

18. Mācību priekšmeta *Mūzikas literatūra* detalizētas noslēguma prasības sastāda katra skola individuāli, balstoties uz iepriekš minēto mācību saturu.